

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS
pārbaudes lietā Nr. 2020-45-27L
Rīgā

16.12.2022.

Nr. 6-6/40
[Persona A]
[e-pasta adrese]

VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija"
csdd@csdd.gov.lv

Satiksmes ministrija
satiksmes.ministrija@sam.gov.lv

Par labu pārvaldību CSDD un SM rīcībā

Tiesībsargs ir izskatījis pārbaudes lietu Nr. 2020-45-27L, kas ierosināta, pamatojoties uz [personas A] (turpmāk-Iesniedzējs) 2020. gada 2. novembra iesniegumu, kas Tiesībsarga birojā reģistrēts 2020. gada 4. novembrī ar Nr.1356, un 2020. gada 18. decembra papildinājumiem par iespējamu labas pārvaldības principa pārkāpumu tiesiskās skaidrības tvērumā VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk-CSDD) un Satiksmes ministrijas (turpmāk-SM) rīcībā saistībā ar

- 1) maksājuma iekasēšanu par Ministru kabineta 24.09.2013. noteikumu Nr.1000 "Valsts akciju sabiedrības "Ceļu satiksmes drošības direkcija" publisko maksas pakalpojumu cenrādis" (turpmāk-Cenrādis) 2. pielikumā ietvertu pakalpojumu "Vadīšanas tiesību piešķiršana" saistībā ar transportlīdzekļa vadītāja apliecības nomaiņu ik pēc pieciem gadiem;
- 2) tādas informācijas atspoguļošanu CSDD mājaslapā, kas ir precīza un patiesa, kā arī skaidri saprotama patērētājam.

Vienlaikus pārbaudes lietā ir sniegts vērtējums attiecībā uz šādiem Iesniedzēja iesniegumā izteiktiem lūgumiem:

- 1) izvērtēt CSDD rīcību saistībā ar iepriekš minētā pakalpojuma maksas piemērošanu, skaidrojot, vai šāda maksājuma iekasēšana atbilst likumdošanai;
- 2) izvērtēt, vai netiek ierobežotas patērētāja tiesības saņemt precīzu un patiesu informāciju par CSDD sniegtajiem pakalpojumiem;
- 3) skaidrot, vai maksājums, ja tas ticis iekasēts neatbilstoši likumdošanai, ir jāatgriež maksātājam;

- 4) izvērtēt lietas apstākļus no cilvēktiesību viedokļa, īpaši Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk-Satversme) 89. panta tvērumā.

Lai arī pārbaudes lieta tika ierosināta saistībā ar labas pārvaldības principa pārkāpumu tiesiskās skaidrības tvērumā, lietas izskatīšanas gaitā tiesībsargs konstatēja, ka atbilstības vērtējums tiesiskās skaidrības tvērumam ir nepieciešams vienīgi attiecībā uz CSDD sniegtā pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” iespējamām izmaiņām tā nosaukumā, kā arī patērētājam pietiekami skaidras un saprotamas informācijas sniegšanu CSDD mājaslapā, jo Cenrāža pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanas kārtība ir noteikta pietiekami skaidra.

Tā kā minētā pakalpojuma piemērošanas gadījumi izriet, vērtējot normatīvos aktus transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršanas jomā kopumā, jautājumi par tā piemērošanas prettiesiskumu drīzāk ir saistīti ar sabiedrībā izveidojušos nepareizu priekšstatu un nezināšanu par atsevišķiem jēdzieniem vadīšanas tiesību piešķiršanas procesā un tā kārtību.

Tādēļ tā vietā tika vērtēts jautājums par paša pakalpojuma un ar to saistīta maksājuma piemērošanu kopumā.

Papildus jānorāda, ka no Iesniedzēja iesnieguma iesniegšanas brīža Tiesībsarga birojā līdz pārbaudes lietas izskatīšanai atsevišķos ar transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršanu saistītos normatīvajos aktos ir izdarīti vairāki grozījumi. Taču tā kā veiktās izmaiņas vai nu neskar tās tiesību normas, kas ir būtiskas pārbaudes lietas izvērtēšanā, vai arī skar tās minimāli vienīgi attiecībā uz interesējošiem Cenrāža pakalpojumu nosaukumiem un veidā, kas nemaina tiesību normas saturu un būtību, pārbaudes lietas izskatīšanā tiesībsargs izmantoja konkrētajā brīdī spēkā esošo normatīvo aktu redakciju, atsevišķos gadījumos norādot, kad notiek atsaukšanās uz iepriekš spēkā esošo regulējumu.

Pārbaudes lietas ietvaros tiesībsargs ir pieprasījis un saņēmis informāciju no CSDD, SM un Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk-PTAC).

Izvērtējot pārbaudes lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus, tiesībsargs sniedz šo atzinumu.

I Faktiskie apstākļi

[1.1] Iesniedzēja sniegtā informācija

Atbilstoši Iesniedzēja lietas apstākļu izklāstam, mainot apliecību ik pēc pieciem gadiem, CSDD ir noteikusi maksu par pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana.”¹

Taču, Iesniedzēja ieskatā, CSDD pieprasītais maksājums ir nelikumīgs vairāku šādu iemeslu dēļ:

- 1) Ceļu satiksmes likumā (turpmāk-CSL) nav paredzēts vienreiz ar eksāmenu nokārtošanu piešķirto transportlīdzekļa vadīšanas tiesību termiņa ierobežojums un tādēļ tiesības ir beztermiņa;
- 2) lai arī CSDD šo maksājumu pamato ar Cenrādi saistībā ar nepieciešamām manipulācijām transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā (turpmāk-valsts

¹ Šāds Cenrāža pakalpojuma nosaukums bija spēkā līdz 15.09.2022. 16.09.2022. stājās spēkā 13.09.2022. Cenrāža grozījumi, kas paredzēja tā 2. pielikumu izteikt jaunā redakcijā. Atbilstoši pieņemtām izmaiņām pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” nosaukums tika mainīts uz jaunu nosaukumu, nemainot ne pakalpojuma būtību, ne samaksas apmēru par to: “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību.” Līdz ar to turpmāk tekstā ar pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” saprotams šobrīd spēkā esošais pakalpojums un tā nosaukums “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību.”

reģistrs), Iesniedzēja ieskatā, valsts reģistrā būtu jābūt informācijai, ka vadīšanas tiesībām nav nekādu likumā paredzēto ierobežojumu, kuriem iestājoties tiesības ir jāatgūst vai jāatjauno, un tādēļ var secināt, ka ieraksti valsts reģistrā nav jāveic;

- 3) tā kā jēdzienam “vadīšanas tiesību piešķiršana” nav atrodamu likuma skaidrojumi, loģisks ir secinājums, ka vadīšanas tiesības piešķir un tās iegūst CSL noteiktā kārtībā, nevis CSDD tās piešķir no jauna ik pēc pieciem gadiem;
- 4) ne Ministru kabineta 30.04.2019. noteikumi Nr.185 “Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra noteikumi” (turpmāk-Noteikumi Nr.185), ne Cenrādis neparedz maksājumu iekasēšanu par darbībām ar CSDD uzturēto valsts reģistru;
- 5) visiem cilvēkiem ir tiesības likumīgi iegūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un valsts vara tās piešķir un aizsargā. Taču tiesības var arī atņemt un vienīgi - likumdošanā precīzi noteiktos gadījumos. Tādēļ tikai šādos gadījumos, kad ir nepieciešams atjaunot zaudētās tiesības, CSDD ir pienākums piemērot pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un iekasēt par to samaksu. Tā kā “vadītāja apliecība” nevienā likumdošanas aktā nav noteikta kā tiesību atņemšanas iemesls, loģisks ir secinājums, ka, mainot apliecību, tiesības vadīt transportlīdzekli nav jāiegūst no jauna un tādēļ par to samaksu iekasēt nevar. Tā vietā CSDD un SM ignorē šo apstākli un ik pēc pieciem gadiem, izmantojot sev deleģēto varu, piešķir vadīšanas tiesības no jauna, uzspiežot to kā obligātu maksājumu, lai gan šāds pakalpojums vadītāja apliecības maiņas gadījumā nav nepieciešams.

Vienlaikus Iesniedzējs vērs uzmanību uz atsevišķiem likumpārkāpumiem, kad CSDD neievēro Cenrādi vai “tulko to pēc vajadzības,” jo Cenrādī ir rakstīts viens, bet, patiesībā, tas ir domāts kaut kas cits.

Tā kā atbilstoši Iesniedzēja izpratnei CSDD drīkst sniegt tikai pakalpojumus, kas norādīti Cenrādī, un iekasēt samaksu par tiem vienīgi apjomā, kāds tas arī norādīts Cenrādī, nav saprotams, kādēļ CSDD mājaslapā un Cenrādī norādītā informācija par pakalpojumu atšķiras. Piemēram, ja CSDD mājaslapā pieejamā informācija atklāj, ka “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” maksā 22,05 EUR, tad Cenrādis uzrāda, ka pakalpojums “Vadītāja apliecība”² maksā 17,07 EUR.

Papildus - lai arī atbildes vēstulē SM Iesniedzējam ir skaidrojusi, kādas darbības un ar tām saistītām izmaksas ietver pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana,” Iesniedzēja ieskatā, neviena no SM konkrēti uzskaitītām darbībām nav paredzēta Cenrādī un tādēļ par to samaksu iekasēt nevar.

[1.2] CSDD sniegtā informācija

Atbildot uz tiesībsarga informācijas pieprasījumu, CSDD norādīja, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk-VPIL) 43. panta ceturto, piekto un sesto daļu CSDD ir SM funkcionālā padotībā attiecībā uz CSL tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildi.

² Šāds Cenrāža pakalpojuma nosaukums bija spēkā līdz 15.09.2022. 16.09.2022. stājās spēkā 13.09.2022. Cenrāža grozījumi, kas paredzēja tā 2. pielikumu izteikt jaunā redakcijā. Atbilstoši pieņemtām izmaiņām pakalpojuma “Vadītāja apliecība” nosaukums tika mainīts uz jaunu nosaukumu, nemainot ne pakalpojuma būtību, ne samaksas apmēru par to: “Transportlīdzekļa vai kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecība.” Līdz ar to turpmāk tekstā ar pakalpojumu “Vadītāja apliecība” saprotams šobrīd spēkā esošais pakalpojums un tā nosaukums “Transportlīdzekļa vai kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecība.”

Pamatojoties uz Ministru kabineta 07.04.2009. noteikumu Nr.300 "Ministru kabineta kārtības rullis"³ 215. un 216. punktu, uzraudzību un skaidrojumu par Cenrāža piemērošanu nodrošina tiesību akta iesniedzējs.

Tādēļ skaidrojumu uz tiesībsarga vēstulē uzdotiem jautājumiem ir sniegusi SM. Savukārt CSDD pievienojas SM atbildes vēstulē paustajam.

[1.3] Satiksmes ministrijas sniegtā informācija

Līdzīgi kā CSDD, arī SM atbildes vēstulē ir atsaukusies uz normatīvajiem aktiem, atklājot, ka skaidrojumu par Cenrāža piemērošanu sniedz tiesību akta iesniedzējs - šajā gadījumā SM.

Taču papildus SM norādīja, ka saskaņā ar VPIL 40. panta otro daļu CSDD kā privātpersonai (privāto tiesību juridiskā persona - valsts kapitālsabiedrība) ar ārējiem normatīvajiem aktiem ir deleģēti atsevišķi valsts pārvaldes uzdevumi.

Vienlaikus VPIL 43.¹ pants nosaka, ka pakalpojumus, veicot valsts pārvaldes uzdevumus, privātpersona sniedz saimnieciskās darbības veidā par atlīdzību, kuru privātpersona izmanto savas darbības nodrošināšanai un attiecīgā valsts pārvaldes uzdevuma veikšanai.

Valsts pārvaldes uzdevuma ietvaros sniegto pakalpojumu maksas apmēru, kā arī atbrīvojumus nosaka Ministru kabinets.

Iepazīstoties ar Iesniedzēja sniegto situācijas aprakstu, SM uzskata, ka attiecībā uz Iesniedzēju CSDD rīcība ir bijusi tiesiska un atbilstoša normatīvo aktu prasībām, kā arī maksājumi ir iekasēti atbilstoši Cenrādim.

Lai arī transportlīdzekļa vadītāja apliecības izsniegšanas pakalpojums atsevišķi Cenrādī nav definēts, neatkarīgi no vadītāja apliecības izsniegšana iemesla (vai tā būtu pirmreizējā izsniegšana, apmaiņa nozaudēšanas gadījumā vai atjaunošana) pakalpojuma summu veido:

- 1) vadīšanas tiesību piešķiršana - Cenrāža, kas bija spēkā līdz 15.09.2022., 2. pielikuma I nodaļas 25. punkts;⁴
- 2) vadītāja apliecība - Cenrāža, kas bija spēkā līdz 15.09.2022., 2. pielikuma II nodaļas 82. punkts.⁵

Tā kā transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, tāpat kā jebkuras citas personas tiesības, ir bezķermeniskas, vadīšanas tiesību apliecināšanai saskaņā ar CSL 26. panta otro daļu ir paredzēts attiecīgs ieraksts valsts reģistrā un tiek izsniegta vadītāja apliecība.

Līdzīgi arī Administratīvās atbildības likuma (turpmāk-AAL) 272. un 273. pantā noteiktais tiesību atņemšanas un tiesību izmantošanas aizlieguma kā administratīvo sodu izpildes mehānisms ir attiecīgs ieraksts valsts informācijas sistēmā un tiesības apliecinošā dokumenta izņemšana.

Līdz ar to arī vadītāja apliecības izsniegšanas un apmaiņas gadījumā ir pamatoti veicamo valsts pārvaldes pakalpojumu saukt par "Vadīšanas tiesību piešķiršanu", jo tas apzīmē veicamā pakalpojuma būtību - tiesību aktos noteikto valstisko (kontroles un pieļaujamības) funkciju izpildi, kas veido daudz būtiskāku pakalpojuma komponenti kā vadītāja apliecība.

³ Jānorāda, ka minētie Ministru kabineta noteikumi zaudēja spēku 09.09.2021. To vietā spēkā ir stājušies Ministru kabineta 07.09.2021. noteikumi Nr.606 "Ministru kabineta kārtības rullis."

⁴ Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo Cenrādi minētais pakalpojums ir noteikts 2. pielikuma 40. punktā ar nosaukumu: "Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību."

⁵ Saskaņā ar šobrīd spēkā esošo Cenrādi minētais pakalpojums ir noteikts 2. pielikuma 41. punktā ar nosaukumu: "Transportlīdzekļa vai kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecība."

Par minēto var pārliecināties, iepazīstoties arī ar vadīšanas tiesību piešķiršanas tiesisko pamatu, atbilstoši kuram CSDD funkcija transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršanā ir noteikta CSL 4. panta piektajā daļā. Turpretī vadīšanas tiesību iegūšanas un atjaunošanas tiesiskais regulējums ir ietverts CSL (piemēram, 22.-26.pants) un Ministru kabineta 02.02.2010. noteikumos Nr.103 “Transportlīdzekļu vadītāja tiesību iegūšanas un atjaunošanas kārtība un vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas, atjaunošanas un iznīcināšanas kārtība” (turpmāk-Noteikumi Nr.103).

Atbilstoši šim regulējumam maksājumu par pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemēro vienlaikus ar Cenrāža, kas bija spēkā līdz 15.09.2022., 2. pielikuma II sadaļas attiecīgajos punktos noteikto transportlīdzekļa vadītājam izsniedzamā dokumenta cenu.

Tas nozīmē, ka maksājumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemēro visos gadījumos, kad tiek izsniegta vadītāja apliecība neatkarīgi no tās izsniegšanas iemesla.

Savukārt tādēļ nav iespējama situācija, kurā CSDD personai sniedz tikai vienu, konkrēti definēto pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana.”

Vienlaikus SM informē, ka pakalpojums “Vadītāja apliecība” neietver kādas konkrētas darbības, bet CSDD klients maksā par vadītāja apliecības kā dokumenta cenu.

Turpretī pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana” ietver noteiktu darbību kopumu, kur valsts pārvaldes funkciju izpilde pēc būtības neatšķiras atkarībā no tā, vai vadītāja apliecība tiek izsniegta sākotnēji vai atkārtoti. Līdz ar to “Vadīšanas tiesību piešķiršana” ietver šādas darbības un ar tām saistītas izmaksas:

- personas biometrisku verifikāciju;
- personas datu pārbaudi un informācijas saņemšanu un nodošanu citiem saistītajiem reģistriem, t.i. Iedzīvotāju reģistram (personas datu aktualitāte, statuss Latvijā, pastāvīgās dzīvesvietas esamība u.c.), Sodu reģistram (sodu, esamība un to apmaksa, liegumu neesamība), Uzturlīdzekļu garantiju fonda reģistram (vai persona neizvairās no uzturlīdzekļu maksāšanas), ES vadītāja apliecību datu apmaiņas sistēmai RESPER (citā ES valstī izdotas vadītāja apliecības esamība vai neesamība, liegumu esamība vai neesamība);
- datu pārbaudi, nepieciešamības gadījumā arī datu ievadi (aktualizēšanu), transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā (veselības pārbaudes esamība un statuss, informācija par veikto apmācību autoskolā, eksāmenu nokārtošanu u.c.);
- ar iepriekš minēto procesu programmēšanu, datortehniku un datu pārraides tehniku saistītās tiešās un netiešās izmaksas.

Lai arī informācija par visiem transportlīdzekļa vadītājiem piemērojamiem maksājumiem ir norādīta CSDD publiskās tīmekļa vietnes: www.csdd.lv sadaļās par katras transportlīdzekļu kategorijas apliecības iegūšanai veicamajiem maksājumiem, piemēram, “B” kategorija šeit: <https://www.csdd.lv/viegla-automobila-vaditaja-aplieciba-b/maksajumi>, SM piekrīt, ka CSDD tīmekļa vietnē sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe maksājumam “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” neatspoguļo visas maksājuma nianšes.

Tā kā CSDD ieskatā pārlietu detalizēta informācija apgrūtinātu tās uztveramību un būtiskākais ir personai veicamā maksājuma kopējais apjoms, nevis atsevišķas tās sastāvdaļas, maksājuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” summas atšifrējums tiek norādīts pirms maksājuma veikšanas portālā: <https://e.csdd.lv/>, kā arī CSDD sagatavotajā un klientam izsniedzamajā samaksu apliecināšanā dokumentā (kvītī).

Uzskatāmības un informācijas nolūkā SM ir pievienojusi ekrāna attēlu pirms maksājuma veikšanas <https://e.csdd.lv/> portālā:

Maksājums

Pakalpojums	Cena (bez PVN)	PVN	Skaitis	Summa (bez PVN)
Vadītāja apliecība	14.11 EUR	21%	1	14.11 EUR
Vadīšanas tiesību piešķiršana	4.98 EUR	nepiemēro	1	4.98 EUR

Summa apmaksai (ar PVN):22.05 EUR

Taču, atsaucoties uz iepriekš minēto problemātiku, SM norādīja, ka tā ir aicinājusi CSDD veikt precizējumus klientiem sniedzamajā informācijā.

[1.4] PTAC sniegtais viedoklis

Saskaņā ar PTAC sniegto informāciju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk-PTAL) 1. panta 4. punkts nosaka, ka pakalpojuma sniedzējs ir fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam, arī izmantojot citu personu starpniecību, kuras rīkojas pakalpojuma sniedzēja vārdā vai uzdevumā.

Atbilstoši minētā likuma panta 2. punktam pakalpojums ir personas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts.

Vienlaikus VPIL 43. ¹ panta pirmā daļa noteic, ka pakalpojumus, veicot valsts pārvaldes uzdevumus, privātpersona (CSDD kā privātpersona konkrētā likuma 1. panta 11. punkta izpratnē) sniedz saimnieciskās darbības veidā par atlīdzību, kuru privātpersona izmanto savas darbības nodrošināšanai un attiecīgā valsts pārvaldes uzdevuma veikšanai, ja normatīvajos aktos nodokļu un nodevu jomā nav noteikts citādi.

Saskaņā ar VPIL 40. panta otro daļu CSDD ar ārējiem normatīvajiem aktiem ir deleģēti valsts pārvaldes uzdevumi.

Atbildot uz tiesībsarga jautājumu par to, vai attiecībā uz CSDD sniegto pakalpojumu, kura gala summu veido vairāki atsevišķi maksājumi, summas atšifrēšanu CSDD ir jāievēro patērētāju tiesību aizsardzības normas par informācijas, īpaši cenas, norādīšanu par sniegtajiem pakalpojumiem, PTAC konstatēja, ka CSDD interneta vietnes <https://www.csdd.lv> sadaļā “Maksājumi” ir pieejama informācija par CSDD pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” un tā cenu 22,05 EUR apmērā (skatīt: <https://www.csdd.lv/apliecibas-maina/maksajumi>).

Savukārt no lietas apstākļiem izriet, ka maksu 22,05 EUR apmērā par minēto pakalpojumu klients (patērētājs) maksā gadījumā, piemēram, ja viņam nepieciešama vadītāja apliecības maiņa (skat., zemāk pievienoto Attēlu Nr.1).

Attēls Nr.1

→ ↻ 🏠 <https://www.csdd.lv/apliecibas-maina/maksajumi>

Maksājumi

CSDD pakalpojumi ▾	Cena EUR ▾
Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā	22,05
Vadītāja apliecība nozaudētās vietā	39,14

Informācija par cenu piedāvājumu pieejama [šeit](#).

Cenas noteiktas ar 24.09.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.1000 "Valsts akciju sabiedrības "Ceļu satiksmes drošības direkcija" publisko maksas pakalpojumu cenrādis" un ar CSDD valdes lēmumu.

Tāpat PTAC konstatēja, ka CSDD interneta vietnes sadaļā "Maksājumi" klientam (patērētājam) ir pieejama arī papildu informācija ar saiti uz Cenrādi. Vietnes sadaļā "Maksājumi" ir iekļauta norāde, ka cenas ir noteiktas ar Cenrādi un CSDD valdes lēmumu.

Saskaņā ar Cenrāža 1. un 2. punktu šie noteikumi nosaka normatīvajos aktos noteikto CSDD maksas pakalpojumu cenrādi, un CSDD pakalpojumus sniedz saskaņā ar cenrādi. Cenrāža 2. pielikumā "Valsts akciju sabiedrības "Ceļu satiksmes drošības direkcija" publisko maksas pakalpojumu cenrādis" cita starpā ir iekļautas šādas pakalpojumu pozīcijas un to maksas:

- 1) pakalpojums "Vadītāja apliecība" 17,07 EUR (cena ar PVN) un
- 2) pakalpojums "Vadīšanas tiesību piešķiršana" 4,98 EUR (cena ar PVN).

Saistībā ar to, ka SM pārstāvji tiesībsargam ir paskaidrojuši, ka pakalpojuma "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā" summu 22,05 EUR apmērā veido divi atsevišķi iepriekš minētie Cenrādī uzrādīti pakalpojumi, kā arī attiecīgā pakalpojuma summas 22,05 EUR apmērā atšifrējums CSDD klientam faktiski tiek atklāts un norādīts tikai pirms maksājuma veikšanas portālā <https://e.csdd.lv/> un CSDD sagatavotajā un klientam izsniedzamajā samaksu apliecinotajā dokumentā (kvītī), PTAC norāda, ka PTAL 4. panta otrā daļa noteic, ka pirms patērētājs iegādājas preci vai saņem pakalpojumu, tam jādod iespēja novērtēt attiecīgās preces vai pakalpojuma derīgumu un atbilstību. Patērētājam jāsaņem pilnīga informācija par preci vai pakalpojumu, norēķināšanās veidu, līguma izpildījumu un atbildību, ja līgumsaistības tiek pārkāptas.

Saskaņā ar PTAL 17. panta pirmās daļas 3. punktu pirms patērētājam kļūst saistošs līgums vai attiecīgs piedāvājums, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs skaidrā un labi saprotamā veidā sniedz patērētājam šādu informāciju, ja tā jau nepārprotami neizriet no konteksta: preces vai pakalpojuma galīgā cena, ieskaitot nodokļus un nodevas. Ja preces vai pakalpojuma īpašību dēļ cenu pamatoti nevar aprēķināt iepriekš, norāda cenas aprēķināšanas veidu.

Atbilstoši Ministru kabineta 18.05.1999. noteikumu Nr.178 "Kārtība, kādā norādāmas preču un pakalpojumu cenas" (turpmāk-Noteikumi Nr.178) 20. punktam pakalpojumu cenu norāda cenrādī vai citā vizuāli uztveramā veidā. Ja pakalpojuma galīgā cena nav zināma, norāda veidu, kādā cena tiek aprēķināta. Cenrādim jābūt brīvi pieejamam.

Savukārt PTAL 3. panta 3. punkts paredz, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav nodrošināta iespēja saņemt vispusīgu un pilnīgu informāciju par precī vai pakalpojumu vai preces vai pakalpojuma cenu.

Patērētāju tiesībām veltītajā speciālajā literatūrā norādīts, ka viens no patērētāju tiesību aizsardzības politikas mērķiem ir sniegt patērētājiem pietiekami daudz informācijas, lai patērētājs varētu izdarīt uz informāciju balstītu izvēli.⁶ Šim nolūkam viņam ir nepieciešama informācija par produkta un pieejamu līdzīgu produktu cenu, informācija par produkta un pieejamu līdzīgu produktu kvalitāti (raksturojumu), kā arī informācija par darījuma noteikumiem.⁷ Tāpat speciālajā literatūrā tiek uzsvērts, ka tiesībām uz informāciju ir divi aspekti, pirmkārt, pilnīgas (pietiekamas) informācijas sniegšana patērētājiem, otrkārt, lai informācija būtu patiesa.⁸

Pilnīga informācija ir tāda, kas ir nepieciešama un pietiekama, lai patērētājs varētu novērtēt preces vai pakalpojuma atbilstību savām vajadzībām un iespējām. Pietiekama informācija ietver arī visu to informāciju, kuras norādīšanu paredz speciālie normatīvie akti.⁹ Attiecībā uz cenu literatūrā norādīts, ka patērētājiem ir svarīgi, lai izmaksas par precī vai pakalpojumu viņam būtu skaidri norādītas un saprotamas.¹⁰ Saistībā ar cenas norādīšanas noteikumiem literatūrā minēts, ja pakalpojuma cenu nevar uzreiz norādīt, tad ir norādāms veids, kādā šo cenu aprēķina, piemēram, logu izgatavošanas pakalpojumiem var norādīt cenas par atsevišķām sastāvdaļām vai darbiem, bet galējo cenu norādīt pēc tam, kad patērētājs ir izvēlējis sev piemērotāko komplektāciju.¹¹

PTAC paskaidro, ka saistībā ar CSDD interneta vietnē sniegto informāciju par CSDD pakalpojumu "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā," ņemot vērā, ka konkrētais pakalpojums ir adresēts klientiem - patērētājiem, ir jāņem vērā patērētāju tiesību aizsardzības jomas regulējums attiecībā uz informācijas sniegšanu par pakalpojumu, tostarp par cenu.

PTAC secina, ka interneta vietnē norādītais pakalpojums "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā" 22,05 EUR apmērā atsevišķi Cenrādī nav definēts un šī pakalpojuma kopējā/gala summa 22,05 EUR apmērā veidojas no Cenrādī iekļautajiem diviem atsevišķiem pakalpojumiem: "Vadītāja apliecība" 17,07 EUR un "Vadīšanas tiesību piešķiršana" 4,98 EUR.

Tāpat PTAC secina, ka vadītāja apliecības maiņas gadījumā klientam (patērētājam) nepieciešams veikt samaksu pēc Cenrāža gan par pakalpojumu "Vadītāja apliecība" 17,07

⁶ Cranston R. Consumer Protection Law and Economic Theory, A. J. Duggan and L. W. Darvall (eds.). Sydney, The Law Book Company, 1980. Vītoļiņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. Apgāds Zvaigzne ABC, 2015., 26.lpp.

⁷ Vītoļiņa B. Patērētāju tiesību aizsardzības pamati. Apgāds Zvaigzne ABC, 2015., 26.lpp.

⁸ Turpat.

⁹ Turpat.

¹⁰ Turpat, 31.lpp.

¹¹ Turpat, 32.lpp.

EUR apmērā, gan arī par pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršanu” 4,98 EUR apmērā. Respektīvi, abi minētie Cenrāža maksājumi ir apmaksājami vienlaikus un tie abi dotajā gadījumā ir uzskatāmi par obligātiem maksājumiem, lai varētu nomainīt vadītāja apliecību.

No lietas apstākļiem izriet, ka CSDD mājaslapas sadaļā “Maksājumi” sniegtā informācija par pakalpojuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” kopējo/gala summu 22,05 EUR apmērā ir korekta un atbilst Cenrādī norādīto pakalpojumu: “Vadītāja apliecība” un “Vadīšanas tiesību piešķiršana” kopsummai.

Līdz ar to PTAC atzīmē, ka CSDD vietnes sadaļā “Maksājumi” pieejamā informācija par pakalpojuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” gala cenu ir atbilstoša, lai klients (patērētājs) varētu saprast un rēķināties ar kopējās naudas summas apmēru, kas viņam ir nepieciešams vadītāja apliecības nomaiņas gadījumā.

Ievērojot norādītos apsvērumus un izvērtējot CSDD vietnes sadaļā “Maksājumi” atspoguļoto informāciju par pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” un tā gala cenu, kā arī, ņemot vērā informācijas vispārējo pasniegšanas veidu, PTAC norāda, ka saistībā ar sadaļā “Maksājumi” atspoguļoto informāciju par pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” un tā cenu nekonstatē PTAL 3. panta 3. punktā minētā patērētāju tiesību pārkāpuma pazīmes.

Vienlaikus PTAC norāda, ka CSDD mājaslapas sadaļā “Maksājumi” sniegtā informācija par pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” neuzrāda sīkāku informāciju par šī maksājuma aspektiem - t.i., maksājumu “Vadītāja apliecība” 17,07 EUR un maksājumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” 4,98 EUR (ievērojot apstākli, ka Cenrādī ir lietots atšķirīgs pakalpojumu definējums; tāpat jāņem vērā, ka Cenrādī lietotais formulējums - “Vadīšanas tiesību piešķiršana” atsevišķos gadījumos no klienta - vidusmēra patērētāja puses var tikt asociēts ar pirmreizēju vadītāja tiesību iegūšanu kā tādu).

Līdz ar to PTAC ieskatā iesaistītajām pusēm būtu apsverama iespēja papildināt CSDD vietnē sniegto informāciju par pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā”, atspoguļojot informāciju par minētā pakalpojuma niansēm - t.i., izmaksām par “Vadītāja apliecību” 17,07 EUR apmērā un “Vadīšanas tiesību piešķiršanu” 4,98 EUR apmērā, vienlaikus ņemot vērā to, lai pasniegtā informācija neapgrūtinātu klientam (patērētājam) tās uztveramību.

Tajā pašā laikā, vērtējot, vai attiecībā uz maksājuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” summas atšifrēšanu tikai maksājuma veikšanas vai samaksu apliecinājoša dokumenta saņemšanas brīdī ir saskatāmas negodīgas komercprakses pazīmes, PTAC vērš uzmanību uz jau iepriekš norādīto, kā arī paskaidro, ka dotajā situācijā attiecībā uz CSDD vietnes sadaļā “Maksājumi” atspoguļoto informāciju par minēto pakalpojumu un tā gala cenu nekonstatē negodīgas komercprakses pazīmes, kas noteiktas Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk-NKAL) 4. panta otrajā daļā.

NKAL 10. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un apstākļus, kā arī tajā izmantotā saziņas līdzekļa ierobežojumus, var secināt, ka tiek noklusēta būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir nepieciešama, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu, un komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Saskaņā ar minētā likuma panta trešās daļas 3. punktu, ja komercprakses īstenotājs izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā piedāvā patērētājam iegādāties preci vai saņemt pakalpojumu un norāda preces vai pakalpojuma īpašības un cenu, tādējādi dodot iespēju patērētājam veikt pirkumu, par būtisku uzskata šādu informāciju, ja tā jau no konteksta nav skaidra: cenu (ieskaitot nodokļus) vai (ja preces vai pakalpojuma īpašību dēļ cenu nav iespējams aprēķināt iepriekš) tās aprēķināšanas veidu.

PTAC paskaidro, ka, ievērojot konkrētā gadījuma specifiku, proti, CSDD noteiktās funkcijas CSL 4. panta piektajā daļā, atbilstoši kam tikai CSDD piešķir un anulē transportlīdzekļu vadīšanas tiesības un izsniedz transportlīdzekļu vadītāju apliecības, kā arī to, ka CSDD maksas pakalpojumu izcenojums ir noteikts ar Cenrādi, uz ko ir ietverta saite CSDD mājaslapas sadaļā “Maksājumi”, patlaban no PTAC rīcībā esošās informācijas nav konstatējamas NKAL 10. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktās negodīgas komercprakses pazīmes, tostarp, ka komercprakses ietekmē vidusmēra patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Visbeidzot atbildot uz jautājumu, vai attiecībā uz maksājuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” summas neatšifrēšanu pirms samaksas veikšanas ir saskatāms CSDD klientu kā patērētāju tiesību un interešu aizskārums, PTAC vērš uzmanību uz jau iepriekš atbildē minēto.

Vienlaikus PTAC atzīmē, ka no tiesībsarga informācijas pieprasījuma izriet, ka saskaņā ar SM tiesībsargam sniegto paskaidrojumu, Cenrāža atsevišķās pakalpojumu pozīcijas un to maksas: “Vadītāja apliecība” un “Vadīšanas tiesību piešķiršana” tiek norādītas pirms maksājuma veikšanas portālā <https://e.csdd.lv/>, kā arī CSDD sagatavotajā un klientam izsniedzamajā samaksu apliecināšanā dokumentā (kvītī).

Papildus PTAC zināšanai ir informējis tiesībsargu, ka saistībā ar iepriekš konstatētiem apstākļiem un izdarītiem secinājumiem PTAC ir nosūtījis vēstuli CSDD. Atbilstoši minētās vēstules saturam PTAC ir aicinājis CSDD precizēt (papildināt) CSDD interneta vietnē klientiem sniegto informāciju par pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās vietā” 22,05 EUR apmērā, atspoguļojot informāciju par minētā pakalpojuma maksas detaļām - t.i., izmaksām par “Vadītāja apliecību” 17,07 EUR apmērā un “Vadīšanas tiesību piešķiršanu” 4,98 EUR apmērā (kā to noteic Cenrādis), vienlaikus ņemot vērā to, lai pasniegtā informācija klientiem būtu labi uztverama.

II Tiesībsarga vērtējums

[1] Visupirms saistībā ar iesnieguma papildinājumos Iesniedzēja izteikto lūgumu izvērtēt lietas apstākļus ne tikai no labas pārvaldības principa viedokļa tiesiskās skaidrības tvērumā, bet arī no cilvēktiesību viedokļa, īpaši Satversmes 89. panta kontekstā, tiesiskās skaidrības nolūkā vēl pirms CSDD pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un tā maksas piemērošanas izvērtējuma tiesībsargs uzskata par nepieciešamu precizēt pārbaudes lietas ietvaros veiktās izpētes robežas.

Atbilstoši Satversmes 89. pantā noteiktajam minētais pants nosaka visaptverošu valsts pienākumu aizsargāt cilvēka pamattiesības.

Taču jānorāda, ka saskaņā ar tiesu praksē nostiprinājušos viedokli personas tiesības izmantot tiesiskajā kārtā iegūtās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, lai piedalītos ceļu satiksmē, nav uzskatāmas par personas pamattiesībām.¹²

Tas nozīmē, ka personas iegūtās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības neietilpst Satversmes 89. panta tvērumā, un tādēļ pārbaudes lietas ietvaros tiesībsargam nav pamata vērtēt vadīšanas tiesību aizsardzību un ar to saistītu iespējamu pārkāpumu.

Taču tas nenozīmē, ka cilvēktiesību aizsardzības pārbaude atzinumā netiek vērtēta vispār. Jāņem vērā, ka Satversmes 89. pants ir skatāms kopsakarā ar Satversmes 1. pantu.

Tā kā no Satversmes 1. panta izriet labas pārvaldības princips, secināms, ka labu pārvaldību un cilvēktiesības nevar skatīt atrauti vienu no otra, jo tās ir savstarpēji papildinošas vērtības.¹³

Tādējādi, ņemot vērā, ka Tiesībsarga likuma 11. pants paredz, ka tiesībsarga funkcijās ietilpst veicināt privātpersonas cilvēktiesību aizsardzību, kā arī labas pārvaldības principa ieviešanu valsts pārvaldē, konstatējams, ka pārbaudes lietas izskatīšana labas pārvaldības robežās tiesiskās skaidrības tvērumā nozīmē vienlaicīgu arī cilvēktiesību aizsardzības pārbaudi.

[2] Secīgi, pievēršoties jautājumam par CSDD sniegtā pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un tā maksas piemērošanu, viens no iesniegumā izteiktiem argumentiem liecina, ka attiecīgais maksājums ir nelikumīgs, jo CSL nav paredzēts pirmreizēji ar transportlīdzekļu vadītāja tiesību iegūšanai nepieciešamo eksāmenu nokārtošanu piešķirto vadīšanas tiesību termiņa ierobežojums un tādēļ tiesības ir beztermiņa.

Attiecībā uz to skaidrojam, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanu regulējošos normatīvajos aktos nav noteikts konkrēts šo tiesību piešķiršanas termiņš.

Tas liecina, ka vispārīgi transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana nav terminēta. Taču jāņem vērā, ka pats par sevi tas nenozīmē, ka, iestājoties noteiktiem apstākļiem, vadīšanas tiesības nevarētu tikt terminētas.

Atbilstoši CSL noteiktam regulējumam, pastāvot zināmiem apstākļiem, transportlīdzekļa vadīšanas tiesības personai var tikt atņemtas uz noteiktu vai nenoteiktu laiku.¹⁴

Tā, piemēram, saskaņā ar minētā likuma 62. panta trešajā daļā noteikto par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,0 promili, bet nepārsniedz 1,5 promiles, transportlīdzekļa vadītājam, kas nav velosipēda vai elektroskrejriteņa vadītājs, piemēro no simt septiņdesmit līdz divsimt astoņdesmit naudas soda vienībām un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz trim gadiem.

Tātad tas nozīmē, ka šajā konkrētajā gadījumā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību termiņš bija no šo tiesību piešķiršanas brīža līdz brīdim, kad ir uzskatāms, ka vadīšanas tiesības personai vairs nav, jo tās ir atņemtas.¹⁵

Savukārt tā kā attiecībā uz visiem transportlīdzekļa vadīšanas tiesību ieguvējiem nav iespējams noteikt vienotu vadīšanas tiesību piešķiršanas termiņu, jo nav iespējams noteikt konkrētu brīdi, vai un kad transportlīdzekļa vadītājs pieļaus tādu pārkāpumu, par kura

¹² Skatīt Latvijas Republikas Administratīvās apgabaltiesas 2015. gada 30. oktobra sprieduma lietā Nr. A420467913 motīvu daļas [12] punktu.

¹³ Skatīt Latvijas Republikas Satversmes tiesas sprieduma Latvijas Republikas vārdā Rīgā 2003. gada 25. martā lietā Nr. 2002-12-01 secinājumu daļas 6. punktu.

¹⁴ Skatīt CSL 29. panta pirmo daļu.

¹⁵ Skatīt CSL 51. panta sesto daļu.

izdarīšanu normatīvie akti paredz vadīšanas tiesību atņemšanu, iepriekš minētais princips par vadīšanas tiesību termiņa noteikšanu ir piemērojams ikvienā šādā gadījumā individuāli, raugoties no lietas apstākļiem.

Līdz ar to secināms, lai gan vispārīgā gadījumā, nepieļaujot normatīvajos aktos noteiktos pārkāpumus, vadīšanas tiesībām nav konkrēts termiņš, tas ir ierobežots ar normatīvajos aktos izsmeloši uzskaitītu notikumu iestāšanos, kuru rezultātā ir paredzēta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

Tādēļ ir uzskatāms, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav terminētas, taču tiktāl, ciktāl, iestājoties zināmiem apstākļiem, tās kļūst terminētas.

[2] Otrs pretarguments CSDD pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanai norāda uz to, ka jēdzienam “vadīšanas tiesību piešķiršana” nav atrodami likuma skaidrojumi. Tādēļ, Iesniedzēja ieskatā, loģisks ir secinājums, ka vadīšanas tiesības piešķir un tās iegūst CSL noteiktā kārtībā, nevis CSDD tās piešķir no jauna ik pēc pieciem gadiem, kad ir notecējis vadītāja apliecības derīguma termiņš.

Attiecībā uz minēto tiesībsargs piekrīt, ka normatīvajos aktos transportlīdzekļu vadīšanas tiesību piešķiršanas jomā nav sniegts skaidrojums par to, kas tiek saprasts ar jēdzienu “vadīšanas tiesību piešķiršana”.

Taču jānorāda, ka definīcijas neesamība pati par sevi nav loģisks un pietiekams pamats, lai minēto interpretētu tādējādi, ka vadīšanas tiesību piešķiršana notiek vienīgi pie transportlīdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanas. Tādēļ nav saprotams, kāds ir Iesniedzēja pamatojums tāda apsvēruma izdarīšanai, kas noteiktu, ka vadīšanas tiesību piešķiršana notiek vienīgi tiesību iegūšanas gadījumā.

Tā vietā vadīšanas tiesību piešķiršana ir jāskata plašāk. Proti, kā CSL 4. panta piektajā daļā noteiktās un CSDD deleģētās funkcijas¹⁶ jeb valsts pārvaldes uzdevuma izpilde, kura ietvaros personas tiesības vadīt transportlīdzekļus apliecina:

- 1) attiecīgs ieraksts valsts reģistrā un
- 2) derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība.¹⁷

Atbilstoši šai no normatīvajiem aktiem izrietošai izpratnei tikai gadījumā, kad ir izpildījušies abi nepieciešamie priekšnoteikumi, lai atzītu, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir apliecinātas, kā arī ir veiktas citas nepieciešamās pārbaudes darbības no CSDD puses, kas veido CSDD sniegto pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana”, var uzskatīt, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršanas process kā CSDD deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma izpilde ir noslēdzies.

Savukārt tā kā ieraksta izdarīšana valsts reģistrā ir iespējama vienīgi, kad normatīvajos aktos noteiktā kārtībā transportlīdzekļa vadītājs ir ieguvis derīgu vadītāja apliecību, sākotnēji būtu jāapzinās, kuri ir tie gadījumi, kad personai tiek izsniegta transportlīdzekļa vadītāja apliecība.

Kā to paredz CSL un Noteikumos Nr.103 ietvertais regulējums, transportlīdzekļa vadītāja apliecības izsniegšana notiek šādos konkrēti uzskaitītos gadījumos:

¹⁶ Skatīt 2021. gada 12. augusta CSDD statūtus. Pieejami: https://www.csdd.lv/ckk?Itemid=213&collection=fails&file=doc_fails&id=129&task=download&xi=0 ; skatīt arī informatīvo ziņojumu “Par valsts līdzdalības pārvērtēšanu valsts akciju sabiedrībā “Ceļu satiksmes drošības direkcija” un tās vispārējo stratēģisko mērķi”. Pieejams: https://tap.mk.gov.lv/doc/2021_03/SMzin_011220_lidzdalibaCSDD_s.2403.docx .

¹⁷ Skatīt CSL 26. panta otro daļu.

- 1) pirmkārt, pie vadīšanas tiesību iegūšanas, tai skaitā pirmreizējas vai atkārtoti, ja tās atņemtas par administratīvajiem pārkāpumiem, kā arī Krimināllikumā (turpmāk-KL) noteiktos gadījumos;¹⁸
- 2) otrkārt, pie vadīšanas tiesību atjaunošanas;¹⁹
- 3) treškārt, pie Latvijā un ārvalstīs izsniegtas vadītāja apliecības nomaiņas;²⁰
- 4) ceturtkārt, pie vadītāja apliecības atjaunošanas nozaudētās, nozagtās vai iznīcinātās vadītāja apliecības vietā.²¹

Ņemot vērā to, ka kopsakarā ar iesniegumā izklāstītiem apstākļiem un Iesniedzēja izdarīto pieņēmumu, ka vadītāja apliecības nomaiņa nav noteikta kā vadīšanas tiesību atņemšanas iemesls un tādēļ neparedz tiesību iegūšanu no jauna, interesējoši un uz pārbaudes lietu attiecināmi ir pirmie divi no iepriekšminētajiem vadītāja apliecības izsniegšanas gadījumiem, pārbaudes lietas turpmākā analīzē tiesībsargs pievērsīsies tieši šo jautājumu padziļinātai izpētei.

Tādēļ, lai pārbaudītu Iesniedzēja izdarītā secinājuma patiesumu par to, ka, mainot vadītāja apliecību, nenotiek vadīšanas tiesību piešķiršana no jauna kā tas ir tiesību atņemšanas gadījumā un tādēļ pie vadītāja apliecības nomaiņas CSDD nav tiesīgs noteikt maksu par pakalpojumu "Vadīšanas tiesību piešķiršana", ir jāatbild uz jautājumu, vai vadītāja apliecības nomaiņa, ja tai ir beidzies derīguma termiņš, ir uzskatāma par vienu no gadījumiem, kad transportlīdzekļa vadīšanas tiesības personai ir jāiegūst no jauna vai ir nepieciešams vienīgi tās atjaunot.

Lai to varētu izdarīt, sākotnēji ir jānoskaidro, kas tiek saprasts ar minētajiem transportlīdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanas un tiesību atjaunošanas terminiem un gadījumiem.

Visupirms par tiesību iegūšanu - skaidrojam, ka kārtību, kādā persona iegūst transportlīdzekļa vadītāja tiesības līdzīgi kā kārtību, kādā vadīšanas tiesības atjauno, nosaka Noteikumi Nr.103.

No minēto noteikumu regulējuma kopsakarā ar CSL noteikto izriet, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības var tikt iegūtas vai tās ir nepieciešams iegūt šādos konkrētos gadījumos:

- 1) pirmkārt, situācijā, kad transportlīdzekļa vadīšanas tiesības persona vēlas iegūt pirmreizēji, jo tās nav bijušas piešķirtas - šādā gadījumā Noteikumu Nr.103 40.¹ punkts paredz, ka vadīšanas tiesības persona iegūst šo noteikumu 3. nodaļā minētajā kārtībā, iesniedzot pirmās palīdzības mācību kursu beigšanas apliecību un kārtojot attiecīgajai kategorijai atbilstošu teorētisko un vadīšanas eksāmenu;
- 2) otrkārt, kad vadīšanas tiesības personai ir bijušas piešķirtas, taču tās ir atņemtas:
 - 2.1. AAL noteiktā kārtībā kā sods par paredzētiem administratīvajiem pārkāpumiem - ņemot vērā, ka saskaņā ar AAL 17. panta pirmajā daļā noteikto tiesību atņemšana ir personai piešķirto tiesību anulēšana, nosakot tai aizliegumu noteiktu laiku atkārtoti iegūt šīs tiesības, pēc tiesību atņemšanas termiņa beigām personai, lai saņemtu vadītāja apliecību, tiesības ir jāiegūst no jauna, ievērojot Noteikumos Nr.103 40.² punktā noteikto kārtību atkarībā no tā, vai tiesības ir bijušas atņemtas uz laiku līdz vienam gadam (persona kārtā attiecīgajai

¹⁸ Skatīt CSL 29. panta otro daļu; skatīt arī Noteikumu Nr.103 3. un 5.¹ nodaļu.

¹⁹ Skatīt Noteikumu Nr.103 38. punktu.

²⁰ Skatīt Noteikumu Nr.103 4. nodaļu.

²¹ Skatīt Noteikumu Nr.103 35. punktu.

kategorijai atbilstošu teorētisko eksāmenu) vai ilgāk, vai tiesības ir atņemtas par transportlīdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē (persona kārto vai nu teorētisko un vadīšanas eksāmenu, vai noteiktā gadījumā tikai teorētisko eksāmenu);

2.2. KL noteiktā kārtībā - lai persona iegūtu vadīšanas tiesības un saņemtu vadītāja apliecību, tā rīkojas Noteikumu Nr.103 40.² 2. apakšpunktā noteiktā kārtībā, kārtojot vai nu teorētisko un vadīšanas eksāmenu, vai noteiktā gadījumā tikai teorētisko eksāmenu;

- 3) treškārt, ja atbilstoši CSL 30. panta otrās daļas 5. punktam pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros transportlīdzekļa vadītājam ir piemērots ietekmēšanas līdzeklis - transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums - persona, lai saņemtu vadītāja apliecību, tiesības iegūst no jauna, rīkojoties atbilstoši Noteikumu Nr.103 40.² punktā noteiktajā kārtībā.²²

Tātad ir secināms, ka tiesību iegūšana ir attiecināma uz gadījumiem, kad personai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nav iegūtas tā iemesla dēļ, ka, piemēram, tā nav kvalificējusies kritērijiem, kas nepieciešami, lai iegūtu attiecīgās kategorijas vadīšanas tiesības, vai arī tiesības ir bijušas iegūtas un piešķirtas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, taču, iestājoties noteiktiem apstākļiem un pieļaujot pārkāpumu, tās ir tikušas pilnībā atņemtas jeb anulētas, nosakot aizliegumu noteiktu laiku atkārtoti iegūt šīs tiesības.

Savukārt pēc šī noteiktā tiesību atņemšanas termiņa beigām personai iepriekš iegūtās tiesības neatjaunojas, un personai, ja tā vēlas vadīt attiecīgās kategorijas transportlīdzekli, vadīšanas tiesības ir jāiegūst no jauna, ievērojot normatīvajos aktos noteikto tiesību piešķiršanas kārtību, kas cita starpā nozīmē arī derīgas vadītāja apliecības saņemšanu.

Vienlaikus attiecībā uz vadīšanas tiesību atjaunošanu Noteikumu Nr.103 38. punkts paredz, ka tiesību atjaunošana ir vadītāja apliecības atgūšana, ja personai ir piemērots transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

Saskaņā ar CSL 30. pantu ir noteikti vairāki gadījumi, kad personai ir aizliegts izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Vairumā gadījumu tie ir saistīti ar vadītāja apliecības stāvokli, nosakot, ka līdz jaunas apliecības saņemšanai ir aizliegts izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Atbilstoši CSL 30. panta otrās daļas 1. punktam viens no šādiem gadījumiem ir situācija, kad beidzies transportlīdzekļa vadītāja apliecības derīguma termiņš.

Ievērojot to, ka CSL 22. panta otrās daļas nosacījumi paredz, ka “AM, A1, A2, A, B, B1 vai BE kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības derīguma termiņš ir 10 gadu, bet transportlīdzekļu vadītāja apliecības par tiesībām vadīt arī C1, C, D1, D, C1E, CE, D1E, DE, TRAM vai TROL kategorijas transportlīdzekļus-pieci gadi. Traktortehnikas vadītāja apliecības derīguma termiņš ir 10 gadu,” attiecīgi vai nu pēc piecu, vai 10 gadu termiņa noteicējuma personai iestājas aizliegums izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības.

Savukārt, lai atjaunotu vadīšanas tiesības, Noteikumu Nr.103 39.1. apakšpunkts noteic, ka personai ir jāsaņem jauna vadītāja apliecība.

Tātad salīdzinājumā ar vadīšanas tiesību iegūšanu, ir konstatējams, ka vadīšanas tiesību atjaunošana ir skatāma kopsakarā ar normatīvajos aktos noteiktiem gadījumiem, kas paredz tiesību izmantošanas aizliegumu, ja vien nav noteikts citādi.

²² Skatīt CSL 29. panta piekto daļu un 30. panta otrās daļas 5. punktu.

Tā kā tiesību izmantošanas aizliegums ir ierobežojums, kas personai noteiktu laiku neļauj vienīgi izmantot tās iegūtās tiesības, nevis tās atņemt, pēc tiesību izmantošanas aizlieguma termiņa beigām personai tiesības nav jāiegūst no jauna.

Līdz ar to ir secināms, ka, iestājoties tiesību izmantošanas aizliegumam, iegūtās transportlīdzekļa vadīšanas tiesības personai nav anulētas un aizvien ir uzskatāmas par iegūtām. Tādēļ gadījumā, ja persona vēlas atsākt tās izmantot, ir nepieciešama vienīgi šo tiesību atjaunošana, bez teorētiskā un/vai vadīšanas eksāmenu kārtošanas.

Kā tas attiecas uz iesniegumā izklāstītiem apstākļiem saistībā ar vadītāja apliecības nomaiņu, jāsecina, ka apstākļi, kuros personai ir beidzies transportlīdzekļa vadītāja apliecības derīguma termiņš, nosaka vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, nevis tiesību atņemšanu, jo to skaidri paredz normatīvie akti. Līdz ar to ir pamatoti izdarīt secinājumu par to, ka vadītāja apliecības nomaiņas rezultātā, kas ir nepieciešama, jo ir iestājušās tās derīguma termiņa beigas (ir notecējuši pieci vai 10 gadi), notiek tiesību atjaunošana, nevis tiesību iegūšana no jauna.

Tā kā minētais saskan arī ar Iesniedzēja norādīto, šajā daļā tiesībsargs pievienojas Iesniedzēja izdarītiem secinājumiem. Turpretī vērtējams ir jautājums par vadīšanas tiesību piešķiršanas procesa un ar to saistīta maksājuma attiecināšanu vienīgi uz situācijām, kad normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā personai ir nepieciešama vadīšanas tiesību iegūšana.

Tādēļ vēršam uzmanību, ka saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību neatkarīgi no tā, kāda veida process (vadīšanas tiesību iegūšanas vai atjaunošanas) vadītāja apliecības nomaiņas gadījumā tiek īstenots, gan tiesību iegūšanas, gan atsevišķos tiesību atjaunošanas gadījumos (īpaši pie vadītāja apliecības nomaiņas, kad ir iestājušās tās derīguma termiņa beigas) minētie procesi, lai arī to izpildē un nozīmē atšķiras, noslēdzas ar vienu rezultātu - derīgas vadītāja apliecības saņemšanu.

Saistībā ar minēto jau iepriekš atzinumā ir konstatēts, ka derīga vadītāja apliecība ir viens no personas tiesību vadīt transportlīdzekli apliecināšanas obligātiem elementiem, par kuras izgatavošanu un saņemšanu atbilstoši Cenrādī tiek piemērots maksājums "Vadītāja apliecība."

Savukārt tā kā tiesību vadīt transportlīdzekli apliecināšanai vienlīdz ar derīgas vadītāja apliecības saņemšanu ir nepieciešams arī attiecīgs ieraksts valsts reģistrā, ir konstatējams, ka līdz ar tiesību iegūšanas vai atjaunošanas procesa noslēgšanos, kā rezultātā personai tiek izsniegta derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība, ir noslēdzies tikai viens no tiesību apliecināšanas posmiem.

Tādēļ, lai uzskatītu, ka vadīšanas tiesību piešķiršanas process attiecībā uz personu ir noslēdzies pilnībā un tai ir pieļaujams izmantot tās iegūtās vai atjaunotās tiesības, ir nepieciešams ne vien attiecīgs ieraksts valsts reģistrā, apliecinot tiesības vadīt transportlīdzekli, bet arī sagaidīt, kad CSDD veiks citas nepieciešamās pārbaudes darbības, lai pārliecinātos, ka tiesību piešķiršanai nepastāv normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi.

Tādējādi ir konstatējams, ka vadīšanas tiesību piešķiršanas kā CSDD deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma izpildes procesā un ar to saistīta pakalpojuma maksas piemērošanā noteicošais nav tas, vai tiesības ir iegūtas vai atjaunotas, bet gan tas, kādos gadījumos personai tiek izsniegta transportlīdzekļa vadītāja apliecība, jo tā ir viena no tiesību vadīt transportlīdzekli apliecināšanas neatņemamām komponentēm.

Savukārt tā kā vadītāja apliecību persona saņem gan tiesību iegūšanas (gan pirmreizējas, gan atkārtotas), gan konkrēti uzskaitītos gadījumos arī atjaunošanas rezultātā,

ir secināms, ka vadīšanas tiesību piešķiršana kā valsts pārvaldes uzdevuma izpilde notiek gan tiesību iegūšanas, gan atjaunošanas gadījumā, tai skaitā pie vadītāja apliecības nomaiņas, kad ir beidzies tās derīguma termiņš, un tādēļ šo abu procesu noslēgumā pamatotu iemeslu dēļ ir piemērojams maksājums “Vadīšanas tiesību piešķiršana.”

Norādām, ka minētais par CSDD pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” maksas piemērošanu saskan arī ar SM sniegto skaidrojumu.

Atbilstoši tam transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, tāpat kā jebkuras citas personas tiesības, ir bezķermeniskas. Tāpēc to apliecināšanai saskaņā ar CSL nosacījumiem ir nepieciešama ne vien derīga transportlīdzekļa vadītāja apliecība, bet arī attiecīgs ieraksts valsts reģistrā.

To, ka vadīšanas tiesību apliecināšanai ir nepieciešami abi iepriekš minētie elementi, apstiprina arī AAL 272. un 273. pantā noteiktais, ka gan tiesību atņemšanas, gan tiesību izmantošanas aizlieguma izpildē tiek izņemts dokuments, kas apliecina personai piešķirtās tiesības (vadītāja apliecība), kā arī izdarīts attiecīgs ieraksts valsts informācijas sistēmā.

Līdz ar to jāpiekrīt SM paustajam, ka no juridiskā viedokļa vadītāja apliecības izsniegšanas un apmaiņas gadījumā ir pamatoti veicamo valsts pārvaldes pakalpojumu saukt par “Vadīšanas tiesību piešķiršanu”, kas apzīmē veicamā pakalpojuma būtību - nodrošināt normatīvajos aktos noteikto kontroles un pieļaujamības kā valstisko funkciju izpildi, kas veido daudz plašāku pakalpojuma komponenti kā vadītāja apliecība, kur tiek maksāts par apliecību kā dokumentu.

Tā kā pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana” ietver vairākas tādas darbības (bet ne tikai), kas ir nepieciešamas, lai CSDD varētu nodrošināt datiem atbilstošas vadītāja apliecības izsniegšanu, un, pamatojoties uz reģistros pieejamo informāciju un datu pārbaudi, īstenot arī otru tiesību vadīt transportlīdzekli apliecināšanas elementu - ieraksta izdarīšanu valsts reģistrā, ir apstiprināms SM norādītais, ka minētā pakalpojuma maksu piemēro visos gadījumos, kad tiek izsniegta vadītāja apliecība neatkarīgi no tās izsniegšanas iemesliem (pirmreizēja, atkārtota tiesību iegūšana vai tiesību atjaunošana, apliecības apmaiņa nozaudētās gadījumā).

Līdz ar to pamatots ir secinājums, ka nav iespējama tāda situācija, kurā pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana” personai tiktu sniegts kā viens, atsevišķs pakalpojums. Tādēļ tas vienmēr ir piemērojams kopā ar to Cenrāža pakalpojumu, kas norāda transportlīdzekļa vadītājam izsniedzamo dokumentu - šeit - vadītāja apliecību.

Informējam, ka šāda pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” maksas piemērošanas kārtība izriet arī no šobrīd spēkā esošā Cenrāža, kas no šī gada 16. septembra ir izteikts jaunā redakcijā.

Atbilstoši tam 2. pielikuma 40. punktā ir noteikts pakalpojums “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību,” kas salīdzinājumā ar iepriekš noteikto pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” nu jau konkrēti paredz tā maksas piemērošanu ikvienā gadījumā, kad tiek izsniegta transportlīdzekļa vadītāja apliecība.

Lai arī, jāatzīst, pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” maksas piemērošanas kārtība bija saprotama arī iepriekšējā Cenrāža redakcijā, jo izrietēja no normatīvajos aktos noteiktā par tiesību vadīt transportlīdzekli apliecināšanas nepieciešamiem elementiem un vadīšanas tiesību piešķiršanas kā CSDD deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma izpildi, šobrīd pakalpojuma nosaukums ir precizēts, un no juridiskā viedokļa tas nerada interpretācijas iespējas.

Rezultātā ir secināms, ka attiecībā gan uz iepriekšējā Cenrādī norādītā pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana”, gan arī šobrīd spēkā esošā Cenrāža redakcijā uzrādītā pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja

apliecību” un tā maksas piemērošanu, atjaunojot vadītāja apliecību gadījumos, kad ir iestājušās tās derīguma termiņa beigas, nav saskatāms cilvēktiesību pārkāpums.

Tā kā minēto pakalpojumu valsts pārvaldes deleģēta uzdevuma ietvaros CSDD piemēro ikvienā tiesību iegūšanas un atjaunošanas gadījumā, kad personai tiek izsniegta vadītāja apliecība, jāsecina, ka arī vadītāja apliecības nomaiņas gadījumā, kad ir nepieciešams saņemt jaunu vadītāja apliecību, CSDD, piemērojot maksu par attiecīgo pakalpojumu, ir rīkojusies atbilstoši tiesību normām.

Savukārt tādēļ, tiesībsarga ieskatā, nav nepieciešams vērtēt Iesniedzēja jautājumu par nepamatotu iemeslu dēļ piemērotas pakalpojuma maksas atgriešanas iespējām CSDD klientiem. Ņemot vērā, ka deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma ietvaros CSDD ir ievērojusi tai noteiktās kompetences robežas, pārbaudes lietas ietvaros nav konstatējama neatbilstoša pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un ar to saistīta maksājuma piemērošana.

Taču tā vietā tiesiskās skaidrības nolūkā aktualizējams būtu jautājums par šobrīd spēkā esošā Cenrāža pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” nosaukuma iespējamām izmaiņām.

Lai arī iepriekš atzinumā tiesībsargs konstatēja, ka no juridiskā viedokļa minētā pakalpojuma maksas piemērošana ir pietiekami skaidra un tā nosaukums nerada interpretācijas iespējas, jo atbilst normatīvajos aktos noteiktai tiesību piešķiršanas kārtībai, jānorāda, ka vidusmēra CSDD klientam arī pēc grozījumu izdarīšanas Cenrādī varētu būt grūtības izprast šāda pakalpojuma piemērošanas gadījumus.

Tas vien, ka pakalpojuma nosaukumā šobrīd ir precizēts, ka tiesību piešķiršana notiek katrā gadījumā, kad personai tiek izsniegta vadītāja apliecība, nemaina būtību, ka, līdzīgi kā Iesniedzējam, arī citiem CSDD klientiem jēdziens “tiesību piešķiršana” var tikt asociēts vienīgi ar pirmreizēju vadīšanas tiesību iegūšanu. Atgādinām, ka līdzīgu secinājumu par šādu patērētāju izpratni par CSDD sniegtā pakalpojuma nosaukumu sniedza arī PTAC.

Tādēļ, ņemot vērā, ka tiesiskā skaidrība prasa, lai tiesību normas adresātam būtu nodrošināta uz to attiecināmās normas skaidrība un saprotamība veidā, kas nerada nepamatotas un tiesību normas jēgai un saturam neatbilstošas interpretācijas iespējas, no sabiedrības interešu aizsardzības viedokļa būtu vērtējams, vai attiecībā uz konkrēto gadījumu pastāv kādas citas alternatīvas pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” nosaukumam.

Līdz ar to aicinām CSDD un SM izsvērt un apzināt CSDD sniegtā pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” nosaukuma maiņas un ar to saistītu grozījumu izdarīšanas Cenrādī iespējas, kas vienlīdz atspoguļotu CSDD deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma būtību un novērstu CSDD klientu vidū pastāvošo nevienprātību par pakalpojuma un tā maksas piemērošanas gadījumiem, kas ir saistīta ar sabiedrībā izveidojušos priekšstatu par attiecīgā pakalpojuma nosaukumā esošā jēdziena “vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanu tikai vienā konkrētā gadījumā - pie vadītāja tiesību iegūšanas.

[3] Visbeidzot CSDD sniegtā pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un ar to saistīta maksājuma piemērošana tiek apšaubīta arī tādēļ, jo CSDD nepamatoti atsaucas uz darbībām ar valsts reģistru. Lai arī CSDD maksājumu par minēto pakalpojumu pamato ar nepieciešamām manipulācijām valsts reģistrā, Iesniedzēja ieskatā, reģistrā jābūt informācijai, ka vadīšanas tiesībām nav likumā paredzēto ierobežojumu, kuriem iestājoties vadīšanas tiesības būtu jāatgūst vai jāatjauno. Līdz ar to var secināt, ka ieraksti valsts reģistrā nav jāveic. Vienlaikus, tā kā ne Cenrādis,

ne Noteikumi Nr.185 neparedz maksājumu iekasēšanu par darbībām ar valsts reģistru, Iesniedzēja ieskatā, CSDD nav arī tiesiska pamata noteikt par to samaksu.

[3.1] Visupirms par, Iesniedzēja ieskatā, CSDD nepamatotu atsaukšanos uz darbībām ar valsts reģistru situācijā, kad personai nav noteikti vadīšanas tiesību ierobežojumi, skaidrojam, ka saistībā ar ieraksta izdarīšanu valsts reģistrā iespējams izdalīt vairākus gadījumus:

- 1) saskaņā ar CSL 30. panta trešo daļu viens no tiem paredz, ka ierakstu valsts reģistrā izdara par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu;
- 2) savukārt atbilstoši AAL 272. pantam tiesību atņemšanu kā papild sodu izpilda, izdarot attiecīgu ierakstu valsts informācijas sistēmā (valsts reģistrā). Vienlaikus minētā kārtība ir attiecināma arī uz gadījumiem, kad vadīšanas tiesības personai atņemtas, pieļaujot KL noteiktus pārkāpumus.

Tātad no minētā izriet, ka gadījumos, kad iestājas kāds no normatīvajos aktos noteiktiem vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumiem vai tiesības tiek atņemtas jeb anulētas, valsts reģistrā tiek izdarīts attiecīgs ieraksts.

Norādām, ka minēto apstiprina arī Noteikumu Nr.185 3.10. apakšpunkts, kas paredz, ka valsts reģistrā iekļauj, glabā un aktualizē informāciju par vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu.

Tomēr uzreiz jāprecizē - lai arī šeit runāts par ieraksta izdarīšanu vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma gadījumā, atbilstoši CSDD pārstāvju norādītajam minētais jēdziens “vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums” nav jāasociē vienīgi ar CSL 30. pantā noteiktiem tiesību izmantošanas aizlieguma gadījumiem, un tas ietver arī CSL 29. pantā skaidroto vadīšanas tiesību atņemšanu.

Līdz ar to secināms, ka Noteikumu Nr.185 ietvaros lietotais jēdziens “vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums” ir jāskata plašākā nozīmē, vienlīdz to attiecinot uz tiesību izmantošanas aizlieguma un atņemšanas gadījumiem.

Tādēļ attiecībā uz vadītāja apliecības nomaiņu, kad persona to vēlas izdarīt pēc apliecības derīguma termiņa beigām, tas nozīmē - tā kā beidzies apliecības derīguma termiņš ir viens no gadījumiem, kad iestājas vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, šādos apstākļos atbildīgajai institūcijai ir pienākums izdarīt ierakstu par personai noteikto tiesību izmantošanas ierobežojumu valsts reģistrā, un tādēļ minētā kārtība ir loģiska un pamatota, jo izrietoša no normatīvajiem aktiem.

Tomēr atšķirīga situācija ir novērojama Iesniedzēja norādītajā gadījumā, kad persona ir vērsusies CSDD, lai vēl pirms apliecības derīguma termiņa iestāšanās savlaicīgi nomainītu vadītāja apliecību pret jaunu un derīgu.

Šādos pastāvošajos apstākļos jāpiekrīt Iesniedzēja norādītajam, ka valsts reģistrā jābūt redzamam, ka attiecībā uz personu nav iestājies vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, jo saskaņā ar CSL 30. panta otrās daļas 1. punktu tāds iestājas tikai pēc apliecības derīguma termiņa beigām, kad personai ir pienākums atjaunot vadīšanas tiesības.

Taču vienlaikus jānorāda, ka tas vien, ka pie savlaicīgas vadītāja apliecības nomaiņas nav jāveic manipulācijas ar valsts reģistru, dzēšot, piemēram, ierakstu par vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, jo tāds vēl nav iestājies, nenozīmē, ka pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanai un samaksas noteikšanai nav tiesiska pamata.

Jāņem vērā, ka atbilstoši SM sniegtajai informācijai minētais pakalpojums ietver vairākas tehniska rakstura darbības, kas nav saistītas vienīgi ar manipulāciju veikšanu valsts reģistrā saistībā ar vadīšanas tiesībām noteiktiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai arī datu ievade (aktualizēšana) valsts reģistrā ir viena no attiecīgā pakalpojuma sastāvdaļām, CSDD ir jāveic arī citas [1.3.] apakšpunktā uzskaitītās pārbaudes pirms lemt par atļaujas došanu personai izmantot tās iegūtās vai atjaunotās vadīšanas tiesības, tai skaitā valsts reģistra datu pārbaude bez ieraksta izdarīšanas par veselības pārbaudes esamību un statusu, eksāmenu nokārtošanu un citos jautājumos.

Tādēļ ir secināms, ka pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanā darbības ar valsts reģistru, īpaši noteikta ieraksta izdarīšana tajā, nav noteicošās, lai izdarītu secinājumu, ka neesamības izdarīt ierakstu valsts reģistrā gadījumā ar pakalpojumu saistītais maksājums personai var tikt nepiemērots.

Vienlaikus - šāds secinājums par minēto pakalpojumu un tā maksas nepiemērošanu nav izdarāms, atsaucoties arī uz to, ka CSDD veiktās darbības pakalpojuma ietvaros, iespējams, atšķiras atkarībā no tā, kad tiek veikta vadītāja apliecības nomaiņa - pirms vai pēc tās derīguma termiņa beigām, kā arī situācijā, kad persona vadītāja apliecību iegūst pirmo reizi.

Tā kā atbilstoši CSDD pārstāvju norādītajam pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” veidojošās tehniska rakstura darbības sakrīt un tiek veiktas visas vienlīdz kā gadījumā, kad persona savlaicīgi vēlas nomainīt vadītāja apliecību, un gadījumā, kad persona to dara pēc apliecības derīguma termiņa beigām, kā arī sākotnēji iegūstot vadītāja apliecību (šeit tiek veiktas arī citas papildu pārbaudes, bet ne mazāk kā vadīšanas tiesību atjaunošanas un maiņas gadījumā), pamatoti ir izdarīt secinājumu par šajā pakalpojumā ietvertu darbību piemērošanas samērīgumu ikvienā gadījumā, kad personai tiek izsniegta vadītāja apliecība.

Savukārt tas, vai attiecīgā pakalpojuma veidojošās tehniska rakstura darbības ir nepieciešamas, lemjot par vadītāja apliecības izsniegšanu, kā arī, vai ar šo darbību īstenošanu saistītās izmaksas patiešām atbilst veicamo darbību apjomam, specifikai un to raksturam, nav tiesībsarga kompetencē risināms jautājums. Tā kā līdz šim pārbaudes par to, vai CSDD ar valsts deleģēto funkciju izpildi sniegtie pakalpojumi ir izmaksu efektīvi, ir veikusi Valsts kontrole kā atbildīgā institūcija, šajā aspektā tiesībsargs nav pilnvarots komentēt šo jautājumu.

[3.2.] Tajā pašā laikā attiecībā uz Iesniedzēja izdarīto secinājumu, ka CSDD nav tiesiska pamata noteikt samaksu par pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana”, jo ne Cenrādis, ne Noteikumi Nr.185 neparedz maksājumu iekasēšanu par darbībām ar valsts reģistru, tiesībsargs atgādina, ka atbilstoši iepriekš noteiktajam CSDD piemēroto pakalpojumu neveido vienīgi darbības, kas saistītas ar ieraksta izdarīšanu vai citu pārbažu veikšanu valsts reģistrā.

Tādēļ arī gadījumā, ja par ierakstu un pārbažu veikšanu valsts reģistros nebūtu pamats noteikt konkrētu samaksu, tas vēl nebūtu pamats atzīt, ka nav piemērojams pats pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana”, ko veido arī citas savstarpēji saistītas darbības un pārbaudes.

Taču, jāatzīst, šajā gadījumā CSDD ir tiesisks pamats līdz ar pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanu noteikt arī samaksu par izmaksām, kas ir saistītas ar pārbaudēm valsts reģistrā.

Skaidrojām, ka šādas tiesības CSDD izriet un ir jāskata kopsakarā ar CSDD tiesībām saņemt atlīdzību par tās sniegtajiem pakalpojumiem.

Saskaņā ar VPIL 43.¹ panta pirmo daļu pakalpojumus, veicot valsts pārvaldes uzdevumus, privātpersona (šeit-CSDD) sniedz saimnieciskās darbības veidā par atlīdzību,

kuru tā izmanto savas darbības nodrošināšanai un attiecīgā valsts pārvaldes uzdevuma veikšanai.

Tas nozīmē, ka CSDD, sniedzot Cenrādī uzrādītos pakalpojumus, tai skaitā pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana”, un īstenojot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus, ir tiesības par to saņemt samaksu jeb atlīdzību.

Lai arī, jāpiekrīt, valsts reģistra nodrošināšana un uzturēšana²³ kā vēl viena CSDD deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma izpilde Cenrādī nav noteikta kā atsevišķs CSDD sniegts pakalpojums, jānorāda, ka CSDD deleģētā uzdevuma izpilde tiek nodrošināta ar citu CSDD sniegto un Cenrādī uzrādīto pakalpojumu, tai skaitā pakalpojuma - “Vadīšanas tiesību piešķiršana” -, starpniecību, kuru ietvaros ir jāveic attiecīgas darbības ar valsts reģistru.

Savukārt tā kā par Cenrādī uzskaitītiem pakalpojumiem CSDD ir tiesības saņemt atlīdzību, jo to nosaka normatīvie akti, konstatējams, ka arī par veiktajām darbībām ar valsts reģistru, tai skaitā izsniedzot vadītāja apliecību, CSDD ir tiesības saņemt atlīdzību, jo, kā viena no neatņemamām sastāvdaļām, arī manipulācijas ar valsts reģistru veido pakalpojumu “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un rada ar to saistītas izmaksas valsts pārvaldes uzdevuma nodrošināšanas ietvaros.

Tādēļ, līdzīgi kā iepriekš, arī šeit atkārtoti ir secināms, ka atsevišķas un Cenrādī konkrēti uzrādītas maksas par manipulāciju ar valsts reģistru neesamība nav noteicošais, lai izdarītu secinājumu, ka pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanai nav tiesiska pamata. Tā kā minēto pakalpojumu veido vairākas tehniska rakstura darbības, kas nozīmē, ka CSDD šo pakalpojumu var sniegt tikai, ja tiek veiktas arī pārbaudes vai citas nepieciešamas darbības valsts reģistrā, kā arī CSDD ir tiesības saņemt par to atlīdzību, atzīstams, ka maksa par darbībām ar valsts reģistru ir noteikta ar pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” starpniecību kā viena no šī pakalpojuma veidojošām izmaksām.

Līdz ar to secināms, ka attiecībā uz pakalpojuma “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un ar to saistīta maksājuma noteikšanu, kas ietver arī samaksu par izmaksām, ko veido darbības ar valsts reģistru, CSDD ir rīkojies normatīvajos aktos noteikto tiesību un pilnvarojuma ietvaros, jo tas ir saistīts ar deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma izpildi un tā nodrošināšanai nepieciešamu samaksas paredzēšanu, kas atbilst radītām izmaksām.

Attiecīgi tā rezultātā ir secināms, ka pakalpojums “Vadīšanas tiesību piešķiršana” un ar to saistītais maksājums ir nepieciešams un attaisnojams, un tā piemērošanā cilvēktiesību pārkāpums nav saskatāms, taču tiktāl, ciktāl, vērtējot minētā pakalpojuma veidojošo tehniska rakstura darbību nepieciešamību un ar to īstenošanu saistīto izmaksu atbilstību, netiek secināts pretējais.

[4] Noslēgumā tiesībsargs ir izvērtējis arī Iesniedzēja sniegto informāciju par atsevišķiem likumpārkāpumiem, kad CSDD neievēro Cenrādī vai “tulko to pēc vajadzības”, jo Cenrādī ir rakstīts viens, bet, patiesībā, ar to tiek saprasts pavisam kas cits.

Tā kā CSDD sniedz pakalpojumus, kas norādīti vienīgi Cenrādī, un iekasē par tiem maksu apjomā, kāds tas norādīts Cenrādī, Iesniedzējam nav saprotams, kādēļ CSDD mājaslapā un Cenrādī norādītā informācija atšķiras. Piemēram, ja CSDD mājaslapa atklāj, ka “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana

²³ Skatīt CSL 4. panta piekto daļu.

nozagtās/nozaudētās vietā” maksā 22,05 EUR, tad Cenrādis uzrāda, ka pakalpojums “Vadītāja apliecība” maksā 17,07 EUR.

Tādēļ Iesniedzējs lūdz izvērtēt, vai saistībā ar konstatētām atšķirībām netiek ierobežotas patērētāja tiesības saņemt precīzu un patiesu informāciju par CSDD sniegtajiem pakalpojumiem.

Sākotnēji jāprecizē, ka saskaņā ar Tiesībsarga likumā noteikto tiesībsarga pilnvarās neietilpst risināt jautājumus, kas ir citu valsts institūciju kompetencē. Tā kā patērētāju tiesību aizsardzības jautājumi ir vērtējami PTAC, nolūkā sniegt pilnvērtīgu iespējama patērētāju tiesību pārkāpuma izvērtējumu tiesībsargs vērsās PTAC ar lūgumu sniegt viedokli.

Atbilstoši PTAC sniegtajam skaidrojumam CSDD atbilst pakalpojumu sniedzēja definīcijai PTAL 1. panta 4. punkta izpratnē.

Tā kā CSDD savas saimnieciskās darbības ietvaros par atlīdzību sniedz pakalpojumus, kas ir adresēti klientiem - patērētājiem -, arī CSDD ir jāievēro patērētāju tiesību aizsardzības jomas regulējums attiecībā uz informācijas sniegšanu par pakalpojumu, tai skaitā cenu.

Normatīvie akti noteic, ka pirms patērētājs saņem pakalpojumu, tam ir jāsaņem pilnīga informācija par pakalpojumu.²⁴

Arī patērētāju tiesībām veltītajā speciālajā literatūrā ir norādīts, ka viens no patērētāju tiesību aizsardzības politikas mērķiem ir sniegt patērētājam pietiekami daudz informācijas. Šim nolūkam patērētājam, cita starpā, ir nepieciešama informācija par pakalpojuma cenu. Turklāt - šai informācijai ir jābūt pilnīgai jeb pietiekamai un patiesai.

Attiecībā uz pakalpojuma cenu literatūrā ir norādīts, ka ir būtiski, lai patērētājam būtu skaidri un saprotami norādītas izmaksas par pakalpojumu.

Arī PTAL 17. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka pirms patērētājam kļūst saistošs attiecīgs piedāvājums, pakalpojuma sniedzējs skaidrā un labi saprotamā veidā sniedz patērētājam informāciju par pakalpojuma galīgo cenu. Savukārt pakalpojuma cenu norāda cenrādī.²⁵

Nemot vērā minēto, arī tiesībsargs pievienojas PTAC secinātajam, ka CSDD mājaslapā norādītais pakalpojums “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā”, veicot vadītāja apliecības nomaiņu saistībā ar tās derīguma termiņa iestāšanos, Cenrādī atsevišķi nav norādīts.

Taču vienlaikus ir secināms, ka pareizi SM norādītajam minētā pakalpojuma summa veidojas no Cenrādī atsevišķi iekļauto un vadītāja apliecības nomaiņas gadījumā obligāti piemērojamo pakalpojumu “Vadītāja apliecība” un “Vadīšanas tiesību piešķiršana” summas.

Tādēļ atbilstoši PTAC norādītajam ir atzīstams, ka CSDD mājaslapā sniegtā informācija par pakalpojuma “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā” kopējo jeb gala summu, kas pie pakalpojuma saņemšanas patērētājam ir būtiska, ir patiesa un atbilst Cenrādī atsevišķi norādīto pakalpojumu kopsummai.

Līdz ar to no patērētāju tiesību aizsardzības viedokļa var teikt, ka CSDD mājaslapā pieejamā informācijas par minētā pakalpojuma gala cenu ir atbilstoša, lai CSDD klients kā patērētājs varētu saprast un rēķināties ar kopējās naudas summas apmēru, kas viņam ir nepieciešama vadītāja apliecības nomaiņai.

²⁴ Skatīt PTAL 4. panta otro daļu.

²⁵ Skatīt Noteikumu Nr.178 20. punktu.

Savukārt tādēļ attiecībā uz patērētājam vispusīgas un pilnīgas informācijas saņemšanu par CSDD sniegto pakalpojumu PTAC ieskatā patērētāju tiesību pārkāpums nav saskatāms.

Vienlaikus attiecībā uz CSDD mājaslapā atspoguļoto informāciju par minēto pakalpojumu un tā gala cenu nav konstatējamas arī negodīgas komercprakses pazīmes, kas liecinātu par patērētāja maldināšanu.

Taču aktuāls paliek jautājums par CSDD mājaslapā minētā pakalpojuma nosaukumu. Kā jau iepriekš tika secināts, attiecīgais pakalpojums Cenrādī neuzrādās. Tādēļ pamatotu iemeslu dēļ patērētājam var rasties jautājumi, kādēļ tam ir jāveic samaksa par Cenrādī neminētiem pakalpojumiem, tai skaitā apmērā, kas neatbilst Cenrādī uzrādīto pakalpojumu summai. Tā rezultātā var tikt apšaubīta arī CSDD īstenotās darbības atbilstība normatīvajiem aktiem.

Lai arī jāpiekrīt, gadījumā, ja personai ir šaubas, vai iestādes mājaslapā vai citviet uzrādītā informācija salīdzinājumā ar normatīvajos aktos noteikto ir patiesa un atbilstoša, no juridiskā viedokļa personai saistošs ir vienīgi normatīvajos aktos - šeit Ministru kabineta noteikumos un tā Cenrādī - noteiktais, no tiesiskās skaidrības viedokļa nebūtu pieļaujama situācija, kad CSDD mājaslapas saturs par maksājumiem atšķirtos no Cenrāža.

Pretējā gadījumā minētās pakalpojumu nosaukumu atšķirības var mulšināt patērētāju, uzdotot jautājumus par iespējamu tā maldināšanu.

Saistībā ar minēto arī SM ir atzinusi, ka CSDD tīmekļa vietnē sniegtās informācijas par maksājumu "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā" detalizācijas pakāpe neatspoguļo visas tā nianšes. CSDD ieskatā pārlietu detalizēta informācija apgrūtinātu tās uztveramību, taču būtiskākais ir personai veicamā maksājuma kopējais apjoms, nevis atsevišķas tā sastāvdaļas.

Vienlaikus arī PTAC ir norādījis, ka CSDD mājaslapas sadaļā sniegtā informācija par minēto pakalpojumu neuzrāda sīkāku informāciju par šī maksājuma aspektiem, tai skaitā to, ka pakalpojumu un tā gala summu veido divi atsevišķi Cenrādī uzrādīti pakalpojumi un to kopsumma.

Ņemot vērā to, ka Cenrādī ir lietots atšķirīgs pakalpojumu definējums, PTAC aicināja CSDD precizēt (papildināt) mājaslapā klientiem sniegto informāciju par pakalpojumu "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā", lai atbilstoši Cenrādim tiktu atspoguļota informācija par minētā pakalpojuma maksas detaļām un pasniegtā informācija klientiem būtu labi uztverama.

Sekojoši līdzīgi gan SM apliecinātajam, ka tā ir aicinājusi CSDD veikt precizējumus klientam sniedzamajā informācijā, gan arī PTAC sniegtajām rekomendācijām, pārbaudes lietas ietvaros sākotnēji tiesībsargs secināja, ka CSDD mājaslapā uzrādītā pakalpojuma "Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā" atšifrējums, kuru veido divi atsevišķi Cenrādī uzrādīti un pie vadītāja apliecības nomaiņas piemērojami pakalpojumi, norādīts nebija.

Tomēr, iepazīstoties ar CSDD mājaslapas saturu šobrīd, ir konstatējams, ka zem minētā pakalpojuma nosaukuma iekavās ir atšifrēts, kādi divi atsevišķi pakalpojumi veido CSDD uzrādīto, bet Cenrādī neminēto pakalpojumu.

Maksājumi

CSDD pakalpojumi	Cena EUR
Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā (<i>Vadītāja apliecība 17,07 eur ar PVN + Vadīšanas tiesību piešķiršana 4,98 eur PVN nepiemēro</i>)	22,05
Teorētiskais eksāmens	11,40
B kategorijas vadīšanas eksāmens	43,79
B kategorijas vadīšanas iemaņu pārbaude (izmēģinājuma eksāmens)	33,63

Taču jānorāda, ka atšifrējums ir atklāts vienīgi pie B kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības maksājumiem.²⁶

Ņemot vērā, ka vadītāja apliecības nomaina saistībā ar tās derīguma termiņa iestāšanos un ar to saistītu Cenrādī noteiktu atsevišķu pakalpojumu piemērošana ir nepieciešama arī citu transportlīdzekļu kategorijās, kā arī neraugoties uz to, ka minētā pakalpojuma nosaukuma un tā summas atšifrējums atbilstoši SM paustajam tiek norādīts pirms maksājuma veikšanas portālā e-csdd.lv un CSDD sagatavotajā un klientiem izsniedzamajā samaksu apliecinošajā dokumentā (kvītī), no tiesiskās skaidrības viedokļa un informācijas saskaņotības viedokļa būtu būtiski šo informāciju atklāt un atšifrēt arī pārējās maksājumu sadaļās vēl pirms patērētājs ir nolēmis veikt attiecīgo maksājumu.

Līdz ar to aicinām CSDD norādīt atšifrējumu par mājaslapā uzrādīto pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā” ikvienā transportlīdzekļa kategoriju maksājumu sadaļā, kurā ir iekļauts minētais pakalpojums saistībā ar vadītāja apliecības nomainu, iestājoties tās derīguma termiņa beigām, bet SM to uzraudzīt.

Vienlaikus, ievērojot tiesībsarga iepriekš sniegto rekomendāciju izvērtēt CSDD sniegtā pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” šobrīd spēkā esošā nosaukuma alternatīvas, gadījumā, ja tādas ir un atbilstoši tām tiks izdarīti attiecīgi grozījumi Cenrādī, aicinām CSDD mājaslapā norādīto atšifrējumu saskaņot ar iespējamām izmaiņām normatīvajos aktos.

III Tiesībsarga rekomendācijas

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 25. panta trešo daļu, kā arī Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektajā daļā nostiprināto labas pārvaldības principu un no tā izrietošu tiesisko skaidrību, izskatījis pārbaudes lietu, **tiesībsargs aicina:**

1) CSDD un SM izsvērt un apzināt CSDD sniegtā pakalpojuma “Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” nosaukuma maiņas un ar to saistītu grozījumu izdarīšanas Cenrādī iespējas, kas vienlīdz atspoguļotu CSDD deleģētā valsts pārvaldes uzdevuma būtību un novērstu CSDD klientu vidū pastāvošo nevienprātību par pakalpojuma un tā maksas piemērošanas gadījumiem, kas ir saistīta ar sabiedrībā izveidojušos priekšstatu par attiecīgā pakalpojuma nosaukumā esošā jēdziena “vadīšanas tiesību piešķiršana” piemērošanu tikai vienā konkrētā gadījumā - pie vadītāja tiesību iegūšanas;

²⁶ Skatīt: <https://www.csdd.lv/viegla-automobila-vaditaja-aplieciba-b/maksajumi>

2) CSDD norādīt atšifrējumu par mājaslapā uzrādīto pakalpojumu “Vadītāja apliecības izsniegšana, maiņa vai izsniegšana nozagtās/nozaudētās vietā” ikvienā transportlīdzekļa kategoriju maksājumu sadaļā, kurā ir iekļauts minētais pakalpojums saistībā ar vadītāja apliecības nomaiņu, iestājoties tās derīguma termiņa beigām, un SM to uzraudzīt;

3) CSDD mājaslapā norādīto atšifrējumu saskaņot ar iespējamām izmaiņām normatīvajos aktos kopsakarā ar tiesībsarga sniegto rekomendāciju par CSDD sniegtā pakalpojuma Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību piešķiršana, izsniedzot vadītāja apliecību” šobrīd spēkā esošā nosaukuma iespējamām alternatīvām.

Pamatojoties uz Tiesībsarga likuma 25. panta pirmo, trešo un ceturto daļu, pārbaudes lietas izskatīšana tiek pabeigta.

Lūdzam **līdz 2023. gada 20. martam** informēt tiesībsargu par rekomendāciju izpildi.

Ar cieņu
Tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu